

SU ROKETİ İLE DÜNYA REKORUNA DOĞRU

Charles G. PORCHE

Amerikalı Lee Mize, roket motorlu teknesi "Screw in Eagle" ile su üzerinde 600 km/saat hıza ulaşan ilk kişi olmak istiyor.

Aslında hayal gibi görünen hızlara ulaşmak, sadece uygun bir tekne seçimi sorunudur. Lee Mize Kaliforniya sahilinde Salinas'taki tersanesinde şu ana kadar 250'den fazla başarılı yarış teknesi imal etmekle bu konuda bir uzman olduğunu da kanıtlamıştır.

Su üzerinde saatte 600 km! Lee Mize bu amacına soğukkanlı bir şekilde yaklaşmaktadır. Mize'nin programı, önce küçük bir tekne ile tecrübe kazanmak ve sonra da arzu edilen hıza müthiş bir yolculuk yapmaktır.

Lee Mize'nin saatte 600 km yapan füzesi (insan artık buna tekne diyemiyor) bir roket motoru tarafından çalıştırılmaktadır. Küçük oturma bölümü sadece 60 kilo gelen teknenin roket motoru, Alphajet avcı uçağının (max 1000 km/saat) iki katı kadar, yaklaşık 4500 kilopond'luk bir itme kuvveti oluşturmaktadır. Yakıt olarak % 95'lik Peroksit sulu yakıt kullanılmakta ve teknenin yakıt deposu, yaklaşık 112 litre yakıt almaktadır. "Screw in" ağırlığı adlı teknenin en ilginç yönü, roket motorunun yerleşim şeklidir. Motorun tekneye paralel olarak monte edilmek yerine, boşaltma deliğinden 3 derece daha aşağıya doğru yerleştirildiği gözlenmektedir. Bu sayede itme kuvveti motorun burnunu yukarıda tutmaktadır.

Tekne üç bölmeden oluşmaktadır. Sağda ve solda iki yarıcı satır, havayı tünel adı verilen orta bölmeye yönlendirmektedir. Burada bir basınç fazlası oluşmakta ve gövde bu sıkıştırılmış hava akımı yastığı üzerinde kaymaktadır. Düşük tempoda yön sabitliğini gövdenin altındaki kırıçlar sağlamakta, yüksek tempoda ise teknenin dengesi itme kuvveti ile sağlanmaktadır.

Mize, yarış teknelerinin yapımı sırasında kazandığı tecrübeler ile gövdenin şeklini uygun biçimde ayarlanma imkânına sahiptir. O'nun için en büyük yenilik, roket motoru ile yolculuk yapmak olacaktır. "Eagle" da gaz pedali veya gaz kolu bulunmamaktadır. Saatte 600 Km hıza giderken sert

Halen dünya rekorunu elinde bulunduran Ken Warby saate 410 km'ye ulaşmıştır. (Üstte) Avustralyalı Warby, kendi imalatı olan teknesiyle birlikte görülüyor (aşağıda).

darbelerin olacağı kuşkusuzdur. Bu yüzden yalnızca emniyet kemerleriyle yetinilmeyip, tekneye aynı zamanda bir fren kolu monte edilmiştir. Gaz düğmesi de bu fren kolunun içerisinde bulunmaktadır. Mize düğmeye bastığı sürece roket ateşlenmekte, düğme bırakıldığında motor durmakta ve teknenin arka bölümünde bulunan iki adet frenleme paraşütü açılmaktadır. Tekne aynı zamanda fırlayan bir koltuk bulunmaktadır; fakat bu koltuk daha çok güvenlik amacıyla yapılmıştır. Tekne eğer gerçekten parçalanacak olursa, bu koltuğun hiçbir yararı olmayacaktır.

Tekne, yaklaşık 6,20 metre uzunlukta ve 2,10 metre genişliktedir. Gövde cam elyafından yapılmıştır ve tamamı 500 kilogram gelmektedir. "Eagle" ile yapılan denemeler başarılı olduğu takdirde, hemen daha büyük bir tekne inşa edilecektir. Mize denemelerin başarılı olacağından en ufak bir kuşku duymamaktadır.

Dünya rekorunu 1978'den beri 510 km ile Avustralyalı Ken Warby elinde tutmaktadır. Warby profesyonel bir tekne imalatçısı olmadığı gibi, aynı zamanda yarış tekneleri üzerinde tecrübe sahibi de değildir. Buna rağmen, su üzerinde bir dünya rekoru kırmayı aklına koymuştu.

Warby'de bu fikir, 60'lı yılların ortasında yurttaşı Donald Campbell'e rekor sürüşünde danışmanlık yapan İngiliz Profesör Tom Fink ile tanıştığında oluşmuş ve profesörün Warby'e yardımı olmuştu. Ken Warby, 1970 yılında "Spirit of Australia" adlı teknesinin omurgasını, evinin bahçesine kurmuştu. Gerekli olan sermaye için "Eğer bir Avustralyalı bir dünya rekoru kıracağız diyorsanız ve ihtiyaç içinde bulunuyorsanız, biz, diğer Avustralyalılar yardım etmeliyiz" sloganı ile pazar yaratıldı. Warby işinden ayrıldı, evini sattı ve gerekli parayı biriktirebilmek amacıyla mağazalara satmak üzere büyük yağlı boya tablolar yaptı. Para kazanmaktan arta kalan zamanda ise dünya rekoru için teknesini inşa etti.

DÜNYA REKORU'NUN TARİHÇESİ

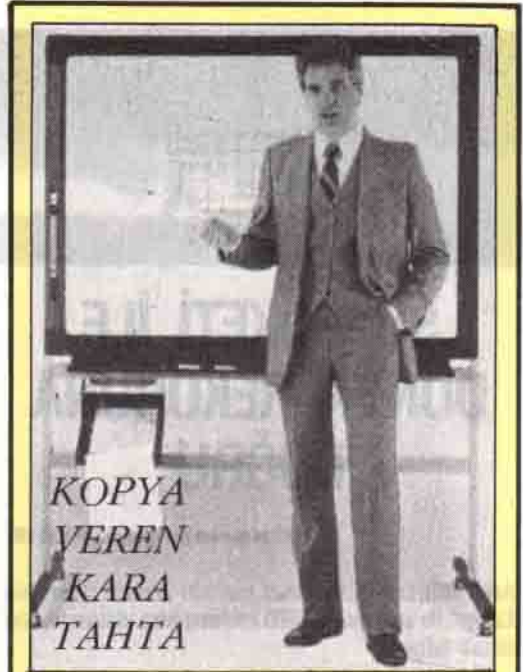
Su üzerinde dünya rekorunun tarihçesi 1928 yılında başlamaktadır. O tarihte ilk "en iyi derece" İngiliz Kraliyet Motor Yat Klubü'nün yarışlarında kaydedildi: Amerikalı Gar Wood "Miss Amerika VII" isimli teknesi ile Detroit nehri üzerinde 92,9 Mil'e (149 km/saat) ulaştı. Bu ana kadar elde edilen diğer dereceler rekor olarak kaydedilmemiştir.

1931 yılında Sir Henry Segrave su üzerinde 100 Mil'den hızlı giden ilk kişi oldu (103,5 Mil-167 km/saat). Daha sonraki rekor sahibi rekoru 3 kez yenileyen Sir Makolm Campbell olmuştur. Oğlu Donald Campbell -aynı zamanda karada da bir çok kere dünya rekoru sahibi- 1955 yılında 202, 3 Mil'lik (326 km/saat) bir hız yapmış ve 1964 yılındaki 276,3 Mil'lik (445 km/saat) derecesine ulaşmadan önce rekoru 6 kez yenilemiştir. Bu son rekor 3 sene kırlamamıştır. Daha sonra Amerikalı profesyonel bir yarışçı olan Lee Taylor, 10 yıl süreyle erişilemeyecek olan 258,2 Mil'lik (459 km/saat) hız ile en iyi derecenin sahibi olmuştur. Rekorun şu andaki sahibi Avustralyalı Ken Warby'dir, 1977'de teknesi "Spirit of Australia" ile eski rekorun birkaç mil üzerine, 288,2 Mil'e (464 km/saat) çıkabilen Ken Warby bu rekoru, 8 Ekim 1978'de 300 Mil'in üzerine çıkan ilk kişi olarak yeniledi. Blowering-Stausse üzerinde 317,2 Mil'e (514,43 km/saat) ulaştı. Amerikalı Lee Mize şimdi roket motorlu teknesiyle bu rekoru kırmak istiyor.

Roket motoru yaklaşık 4.500 kp'lık itme gücü oluşturan "serewin Eagle" in en iyi dereceyi yapması bekleniyor.

Warby'nin en büyük problemi, uygun bir motor bulmaktır. Bu sorunu da Avustralya Hava Kuvvetleri'nin çürüğe çıkardığı bir jet türbini alarak çözümlendi. Warby 7 sene süren çabadan sonra, Blowering-Stausse üzerinde, önce 288,2 Mil'e, 1978 yılındaki ikinci denemede ise 317,2 Mil'e (510 km) ulaştı.

Teknolojide sağlanan gelişmeler günlük yaşamımızın her aşamasında rahatlık ve kolaylıklar getiriyor. Resimde görülen yazı tahtası da bunlardan bir örnek.

Resimdeki yazı tahtası üzerine yazılan metinler, formüller ve çizilen grafiklerin 21 x 27,5 cm boyutlarında, istenilen sayıda kopyaları bir düğmeye basılarak hemen sağlanabiliyor.

Kullanıldıktan sonra silgi ile silinip temizlenerek, yeniden kullanıma hazır hale getirilebilen yazı tahtası, okullar, işyerleri, seminer ve konferanslarda çok pratik bir araç niteliği taşıyor.

Popular Mechanics'den çev.: Bülent KIZILDEMİR

Lee Mize'nin iyimserliği, geçmişteki bu olaylar gözönünde tutulduğunda ve koşullarının gerçekten daha mükemmel olduğu düşünüldüğünde daha iyi anlaşılabilir. Bir yarış teknesi imalatçısının su üzerinde dünya rekoru kırmak istemesinin nedeni ise gayet açıktır: 1915 yılında Chris Smith ve Gar Wood, Minneapolis'te 66,66 Mil'e ulaşmışlardı. Birçok zengin Amerikalı bu hızda bir tekneye sahip olmak istedi ve Wood ile Smith talebi karşılamak üzere bir tersane kurdular. Chris Craft adı ile bu tersane, bugün dünyanın en büyük ve en başarılı spor teknesi tersaneleri arasındadır.

Hobby'den çev.: Nuran KANSU

*Konuşma yeteneği, insana düşüncelerini saklamak için verilmiştir.
C.M. TALLEYRAND*